

Scott Hahn: „Nový zákon bol sviatosťou skôr, ako sa stal písomnosťou“

Scott Hahn, známy teológ a biblista, v rozhovore pre časopis Omnes uvažuje o ústrednom význame Biblie v živote kresťanov a jej prepojení s liturgiou. Zdôrazňuje význam ekumenického dialógu a výzvu k znovuobjavovaniu eucharistického zázraku, kľúča k živej a autentickej viere.

03.06.2025

Scott Hahn je v súčasnosti jedným z najčítanejších autorov zaoberajúcich sa spiritualitou a teológiou. Jeho konverzia na katolicizmus pred takmer 40 rokmi, keď bol protestantským pastorom, znamenala v jeho živote zlom a vďaka nej všetky jeho predchádzajúce štúdiá a úvahy nadobudli v katolíckej cirkvi nový a plný význam a umožnili mu budovať mosty medzi rôznymi kresťanskými tradíciami. Hahn, profesor biblickej teológie a novej evanjelizácie na Františkánskej univerzite v Steubenville v Ohio (USA), je popredný biblický teológ a katolícky apologét s medzinárodným renomé. Jeho hlboká znalosť Písma a schopnosť prístupným spôsobom sprostredkovať zložité teologické pravdy sú dve hlavné charakteristiky, ktoré sa prejavujú v jeho výučbe a v mnohých jeho knihách, medzi ktoré patria napríklad tituly *Rím, sladký domov*,

*Baránkova večera, Porozumenie
Písmu alebo Stručný sprievodca
čítaním Biblie.*

Pri nedávnej návšteve Ríma, kde sa na Pápežskej univerzite Svätého Kríža konal kurz na tému *Svätosť v Písme*, mal Omnes príležitosť s ním urobiť rozhovor. Profesor Hahn v ňom zdieľa zásadné pohľady na význam Biblie v živote katolíkov a zdôrazňuje, že *nepoznanie Písma je nepoznaním Krista*. Kladie dôraz na vnútornú súvislosť medzi Svätým písmom a liturgiou a vysvetľuje, že Nový zákon, skôr ako sa stal písomnosťou, bol najprv sviatosťou.

Americký teológ sa venuje aj ekumenickému dialógu a konštatuje, že katolíci a protestanti majú viac podobností ako rozdielov, a poukazuje na to, ako môžu katolíci znovu objaviť a praktizovať ústnu modlitbu a každodenné čítanie Biblie. Jeho pohľad na Eucharistiu

ako skutočnú prítomnosť Krista a výzva k *eucharistickému úžasu* sú odrazom jeho hlbokej viery a oddanosti apoštolskému učeniu.

Aká je základná úloha Biblie pre katolíka? Ako ju môžeme lepšie pochopiť a žiť každý deň?

Myslím si, že pre všetkých katolíkov je veľmi dôležité pochopiť pravdu, ktorú vyjadril svätý Hieroným: *Neznalosť Písma je neznalosťou Krista*. Chceme poznať Krista, nasledovať ho a podriaďiť svoj život, svoju prácu a svoju rodinu jeho vláde. Ako to však môžeme urobiť, ak ho nepoznáme prostredníctvom jeho Slova?

Biblia je rozsiahla kniha, má celkom 73 zväzkov. Svoj život, profesionálny aj osobný, som zasvätil jej horlivému štúdiu. Zdá sa to nereálne, áno, a nie je to ľahké. Preto by som chcel povzbudiť ľudí, aby čítali evanjelium každý deň, aj keby to mala byť len

jedna kapitola alebo jej polovica.
Spoznajte Pána Ježiša Krista osobne;
nasmeruje to nielen vaše modlitby,
ale vrhne to svetlo aj na vaše
manželstvo, rodinu, priateľstvá a
prácu.

Povedal by som toto: Keď katolíci
začnú čítať Písmo, objavia
mimoriadnu a naozaj praktickú
milosť. Môžem sa tiež podeliť o to, že
keď som uvažoval o konverzii na
katolicizmus, spriatelil som sa s
profesorom politológie.

Zistil som, že v zadnom vrecku nosí
Nový zákon, a spýtal som sa ho:
„Prečo to robíš?“ Odpovedal: „Aby
som si mohol čítať evanjeliá a tiež
Pavlove listy.“ Zo zvedavosti som sa
ho spýtal, kde sa to naučil. Povedal
mi, že vo svojej práci, v Opus Dei.
Poprosil som ho, aby mi povedal
viac. Keď mi vysvetlil, že svätý
Josemaría Escrivá nielenže čítal
evanjeliá, ale povzbudzoval k tomu

aj ostatných – nielen duchovných alebo učiteľov, ale aj obyčajných robotníkov –, uvedomil som si: „Pri obrátení na katolicizmus som zistil, že v Izraeli existuje kmeň, ktorý je mojím kmeňom, a tým je Opus Dei“.

Aký význam má vzťah medzi Bibliou a liturgiou a ako nám toto spojenie môže pomôcť prežívať hlbšiu vieru pri eucharistických slávnostiach?

Keď som na vysokej škole a neskôr počas doktorandského štúdia študoval Písmo, objavil som niečo fascinujúce: Sväté Písmo, alebo Biblia, ako ju nazývame, je vlastne liturgický dokument. Od začiatku bola zostavená tak, aby sa čítala počas liturgie.

Pri pozornom čítaní si uvedomíme, že nás vždy privádza späť k adorácii, k obeti, ku kňazom, ktorí vedú Boží ľud, ľud, ktorého pravou identitou je byť jeho rodinou. Keď som sa do nej

ponoril hlbšie, uvedomil som si niečo šokujúce: ja, protestantský, evanjelický, presbyteriánsky pastor, som chcel byť kresťanom Nového zákona. Ale keď som ho študoval, zistil som, že Ježiš používa výraz „Nový zákon“ len raz.

A kedy to robí? Nie v horskom kázaní, ale v večeri na Zelený štvrtok. V Lukášovi 22,20 berie kalich a hovorí: „Tento kalich je nová zmluva (zapečatená) mojou krvou“, grécky *kyne diatheke*, Nový zákon, „ktorá sa za vás vylieva“. A potom nehovorí: „Zapíšte to na moju pamiatku“, ale: „Robte to na moju pamiatku.“ Čo je to „to“? My tomu hovoríme Eucharistia, ale on to tak nenazval. Ako to nazval? Nová zmluva, *kyne diatheke*.

Ako evanjelický protestant Nového zákona som si uvedomil, že „To“ bolo sviatosťou dávno predtým, než sa stalo písomnosťou. A objavil som to v

tej istej písomnosti. To nezhodnotilo text, ktorému hovoríme Nový zákon, ale odhalilo mi to jeho liturgickú povahu: znamenie, ktoré nás odkazuje k tomu, čo Ježiš ustanovil nielen preto, aby nás poučil, ale aby sa obetoval vo svätej Eucharistii.

Zistenie, že Nový zákon bol sviatosťou skôr ako písomnosťou, ukazuje nielen to, že písomnosť je podriadená sviatosti, ale že svätá Eucharistia osvetľuje jej pravdu spôsobom, ktorý mení naše chápanie. Písomnosť je totiž nakoniec rovnako liturgická ako táto sviatosť. Spolu sú neoddeliteľne spojené.

Ako môžeme motivovať katolíkov, najmä mladšiu generáciu, aby znovu objavili Bibliu ako sprievodcu každodenným životom?

V Amerike máme príslovie: „Jediný spôsob, ako niečo posúdiť (v origináli

je to *puding*), je vyskúšať to.“ Na puding sa môžete pozeráť, ale aký je chutný, zistíte až keď ho ochutnáte. Povedal by som, že to isté platí aj o skúsenosti katolíkov: keď začnú čítať Bibliu, najmä evanjeliá a žalmy, zistia, že to nie je len kniha. Biblia je akási brána. Brána, ktorá nás pozýva k hlbšiemu dialógu so živým Bohom, aby sme si uvedomili, že nás a našich blízkych miluje viac, ako si dokážeme predstaviť. Chce nás viesť nielen k nášmu cieľu, ktorý si len ťažko vieme predstaviť, ale chce s nami nadviazať priateľstvo. To je to, čo mení každodenné čítanie Písma: mení modlitbu z monológu na dialóg.

Mení aj to, ako prežívame svätú omšu. Ak čítame Bibliu každý deň, aj keď sa môžeme zúčastniť omše len v nedeľu, lepšie pochopíme súvislosť medzi prvým dňom týždňa a ostatnými dňami. Predovšetkým však uvidíme, ako to, čo Ježiš vtedy

hovoril a robil, hovorí k nám dnes a vyzýva nás k činom.

Spomínam si na jedného starého známeho zo strednej školy. Kedysi bol katolík, teraz je evanjelický protestant. Povedal mi: „Nemôžem uveriť, že si katolík. Kedysi si bol taký protikatolícky.“ Potom sa spýtal: „Kde je v Novom zákone obeta svätej omše? Ja vidím len obeť na Kalvárii, omša je len jedlo.“

Odpovedal som: „Chris, ja som tiež tak rozmýšľal. Ale keby si bol na Veľký piatok na Kalvárii, nevidel by si žiadnu obeť. Ako Žid by si vedel, že obeť sa môže priniesť len v chráme, na oltári, s kňazom. To, čo by si bol svedkom, bola rímska poprava.“

Skutočná otázka znie: „Ako sa rímska poprava stala obetou?“ A to nie hocijakou, ale najsvätejšou obetou, takou, ktorá ukončila chrámové obety. Chris mlčal. Potom priznal: „Neviem.“ Odpovedal som: „Ani ja

som to nevedel.“ Ale keď som sa pozrel na Eucharistiu, tú istú Eucharistiu, ktorú my katolíci slávime už dvetisíc rokov, všetko nadobudlo pravý zmysel.

Keby bola Eucharistia len pokrmom, Kalvária by bola len popravou. Ak však práve tam začala obeť novej Paschy, všetko dáva zmysel: nie je to len jedlo, je to obeť. Začala sa na Zelený štvrtok a bola završená na Kalvárii. Na Veľkonočnú nedeľu Kristus vstal z mŕtvych, ale jeho učeníci ho hneď nespoznali. Ich srdcia horeli, keď im vysvetľoval zmysel Písma, ale oči sa im otvorili pri lámaní chleba. To je veľkonočné tajomstvo.

Pre nekresťanov je omša len jedlom a Kalvária len obetou. Ale bez Eucharistie Kalvária vyzerá ako poprava. Ale ak sa tu obeta začala, bola tu aj dovŕšená. A potom vzkriesený Kristus, oslávený v nebi,

obetuje za nás svoje telo a dáva nám ho.

Pravidelné čítanie Biblie spája všetky tieto body. Potom vždy, keď sa vraciame k svätej omši, chápeme, že je to Starý a Nový zákon, Veľká noc, Eucharistia, Zelený štvrtok, Veľký piatok a Veľkonočná nedeľa, všetko v jednote. Preto Cirkev nazýva každú nedeľu malou Veľkou nocou: lebo všetko sa spája. Ak sa nám katolíkom podarí dostať sa až do tohto bodu – keď čítanie Biblie a účasť na omši odhalia jednotu písma, sviatostí a života – potom všetko zapadne na svoje miesto.

Existujú u protestantov nejaké atribúty života viery, ktoré by nás katolíkov, podľa vášho názoru, mohli inšpirovať a aplikovať ich do nášho duchovného a komunitného života?

S nekatolíkmi, najmä s evanjelikmi a protestantmi – ako som bol aj ja ako presbyteriánsky pastor – a tiež s

pravoslávnymi a východnými kresťanmi máme oveľa viac spoločného ako rozdielov. Je prirodzené sústrediť sa na rozdiely, ale keby sme vychádzali z toho, čo nás spája, videli by sme, že spoločných bodov je oveľa viac: hovoríme o 80, 85, možno 90 percentách vrátane všetkých kníh Nového zákona a Kréda. Keby sme sa zjednotili v tom podstatnom, mohli by sme o našich rozdieloch diskutovať s väčším rešpektom. Zároveň by sme ako katolíci mohli znovu objaviť, aké praktiky, ktoré dnes spájame s protestantmi – konverzačná modlitba, čítanie a štúdium Biblie –, boli súčasťou prvotnej cirkvi. Duchovní aj laici ich žili naplno. Mnohé veci, ktoré považujeme za „protestantské“, v skutočnosti pochádzajú z katolíckej tradície. A zďaleka to nevnímame ako spor, môžeme sa k nim hlásiť bez toho, aby sme niekoho obviňovali, lebo nakoniec vďaka Bohu za to, čo

robia s tým, čo majú! Často totiž dokážu urobiť viac s tým menej, čo majú, ako my, čo máme s plnosťou viery.

Ako vidíte budúcnosť ekumenického dialógu vzhľadom na historické napätie medzi katolíkmi a protestantmi? Aké kroky možno podniknúť na podporu jednoty bez toho, aby to bolo na úkor katolíckej náuky?

To je veľmi dôležitá otázka. Nie je ľahké na ňu odpovedať, ale musíme k nej pristupovať s intelektuálnou čnosťou, aj keď je to výzva. V šesťdesiatych, sedemdesiatych a osemdesiatych rokoch minulého storočia sa v ekumenickom dialógu často vyjadrovala viera dvojznačne, aby sa zdôraznili spoločné východiská. Tomu hovorím strategická dvojznačnosť. Čím viac však chceme v bratskom dialógu pokročiť – aj keď sa nezhodneme na

všetkom – tým dôležitejšie je
uvedomiť si, čo skutočne zdieľame.

V niektorých častiach sveta je tento dialóg kľúčový. Minulý rok som bol v São Paule a videl som, ako exponenciálne rastie letničné hnutie: nehovoríme o tisícoch, ale o miliónoch katolíkov, ktorí opustili Cirkev. Prečo? Pretože zakúsili Ducha Svätého, Sväté Písmo, modlitbu a spoločenstvo. A tvárou v tvár tomu musíme ďakovať Bohu. Moc Ducha a modlitba sú nepopierateľnou skutočnosťou. Nejde o to, aby sme všetko schvaľovali alebo úplne odmietali, ale aby sme rozpoznali, čo je pravdivé, a vážili si to, čo máme spoločné.

Je to výzva, aby sme túto skúsenosť vrátili do našich farností, domovov, rodinného života a osobnej modlitby. Potrebujeme znovu objaviť silu Ducha Svätého v našich životoch, každý deň. Nie je divu, že niektorí sa

od nás odvracajú, keď im neponúkame to, čo im chce dať Kristus prostredníctvom svätých, sviatostí a Panny Márie. Preto je ekumenický dialóg nielen teologickou, ale aj praktickou výzvou. Vyzýva nás, aby sme si uvedomili, čo máme spoločné, a položili si otázku: Čo môžeme urobiť, aby sme obnovili to, čo už patrí do nášho dedičstva viery?

Ako my katolíci môžeme ešte hlbšie pochopiť a uctievať Eucharistiu, najmä v kontexte kultúry, ktorá má tendenciu znižovať jej význam?

S touto otázkou sa úplne stotožňujem. Keď som ako nekresťan pozoroval katolícku prax, najviac ma zaujalo toto: Oni veria, že je to Telo, Krv, Duša a Božstvo Krista. Ale ako je to možné? Na prvý pohľad to vyzerá ako obyčajný kus chleba.

Keď som sa však zamyslel, položil som si otázku: Mohol by ho Ježiš

premeniť na svoje Telo? Samozrejme, má na to dosť moci. Miluje nás natoľko, aby nás živil svojím vlastným Telom a Krvou? Áno, dáva to zmysel.

Keď som sa hlbšie ponoril do Biblie, zistil som, že prví cirkevní otcovia sa zhodovali v názore na skutočnú prítomnosť Krista v Eucharistii. To ma podnietilo, aby som tomu uveril a vierou prijal, že Kristus prišiel nielen v ľudskej podobe, ale že sa nám dáva aj v chlebe a víne ako svoje Telo a Krv. Po takmer 40 rokoch, čo som katolík, táto pravda na mňa pôsobí rovnako ako vtedy. Je to až príliš dobré, aby to bola pravda. Toto je Telo vzkrieseného Krista, jeho Krv, Duša a Božstvo.

Keď som bol protestantom, spievali sme pieseň *Amazing Grace* (Úžasná milosť). Ako katolíci ju spievame dodnes, ale dnes si uvedomujem jednu vec: nemáme príliš veľkú úctu

k Eucharistii. Stala sa pre nás samozrejmosťou. Ale keď si uvedomíme, že to nie je len pravda, ale že Eucharistia je skutočná, a ak je skutočná, je mocná, a ak je mocná, je krásna. Potom pochopíme, že by sme nemali súdiť len podľa vzhľadu. Áno, vyzerá to len ako okrúhla omšová hostia. Ale je to vzkriesené Telo a Krv Krista, Pána pánov a Kráľa kráľov.

Je to pravda. Je to celá pravda. Pre nás katolíkov je to podstata evanjelia. Musíme preto toto tajomstvo každý deň znovu objavovať. A nie je lepší spôsob, ako to urobiť, než navštíviť kostol a pokľaknúť pred Najsvätejšou sviatosťou. Či už je v svätostánku alebo vystavená v monštrancii, tento úkon nám pripomína, že putujeme s pomocou viery, nie s pomocou zraku (pozn. – v Boha len veríme, ale zatiaľ ho nevidíme; 2Kor 5,7). To, čo vyzerá ako chlieb, je v skutočnosti sám Kristus.

Podľa môjho názoru práve k tomu vyzýval svätý Ján Pavol II, keď hovoril o *obnovení eucharistickej úžasu*. Tak do toho, je to úžasné! Nie sú to len prechodné pocity. Ak by sme boli prísne logickí, najrozumnejšou reakciou na našu vieru v skutočnú prítomnosť Pána pánov a Kráľa kráľov by bol úžas. Nebuť v úžase nie je úplne racionálne. Byť ohromený skutočnou prítomnosťou Krista v Eucharistii je totiž prirodzeným dôsledkom toho, čo vyznávame ako pravdivé.

Ako vnímate súčasný stav náuky Katolíckej cirkvi? Ako môže cirkev v neustále sa meniacom svete zostať verná apoštolskému učeniu a zároveň čeliť súčasným výzvam?

Najväčšou láskavosťou, ktorú môžeme svetu preukázať – aby sme priniesli milosť obrátenia a zároveň vášnivo milovali svet – je hovoriť pravdu. Robiť to s láskou, citlivosťou

a kultúrnym povedomím. Ale hovoriť celú pravdu: celú pravdu a nič iné ako pravdu. Nezláhčovať ju ani nevynechávať to, čo by mohlo byť nepríjemné, ale byť rozumní a uvážliví a uvedomovať si, že v konečnom dôsledku to nie je naša úloha, ale úloha Ducha Svätého. Ak by sme sa naozaj spoliehali na Božieho Ducha – Ducha pravdy, ktorého slúbil Ježiš – pochopili by sme, že to je on, kto má zodpovednosť presvedčiť svet.

Robíme, čo môžeme, ale pred Bohom musíme uznať, že to nestačí. On musí doplniť to, čo nám chýba. Je to Duch Svätý, kto berie naše slová, priateľstvo a rozhovory a premieňa ich na nástroje obrátenia. A my tomu musíme z celého srdca veriť. Boh chce vykonať viac, než si vieme predstaviť. A len On to môže urobiť, bez ohľadu na to, koľko výborov vytvoríme alebo koľko programov vymyslíme.

Ak si niekedy začneme pripisovať zásluhy za plody, úspech nebudeme mať. Ale ak sa úplne odovzdáme, urobíme, čo je v našich silách – budeme pokorní, budeme mať na pamäti druhých ľudí a pri tom všetkom budeme rozvážni – a hlavne posilníme naše prirodzené úsilie modlitbou, vtedy, a len vtedy, dostane Boh všetku slávu.

Giovanni Tridente y Paloma
López [www.omnesmag.com/
actualidad/scott-hahn-el-nuevo-
testamento-fue-un-sacramento/](http://www.omnesmag.com/actualidad/scott-hahn-el-nuevo-testamento-fue-un-sacramento/)

.....

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/scott-hahn-
novy-zakon-bol-sviatostou-skor-ako-sa-
stal-pisomnostou/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/scott-hahn-novy-zakon-bol-sviatostou-skor-ako-sa-stal-pisomnostou/) (07.08.2025)